«Корона»	ДСТУ 3924 – 2000, ISO 9000	90 г	22, 30 грн.
«Millennium»	ТУ У 20205603.003-99	100 г	25, 60 грн.
«Roshen elegance»	ISO 9000, ISO 22000, ДСТУ 3924 - 2000	100 г	31, 20 грн.
«Mersi»		250 г	85, 99 грн.

За даними таблиці, ми можемо зробити висновок, що маркування стандартів наявне у чотирьох зразках шоколаду, на етикетці шоколаду ТМ «Mersi» не має маркування стандартів. Ціни на шоколад дещо відрізняються, це може залежити від того, що компанія імпортує продукти переробки какао — какао-масло, какао-порошок і терте какао.

ЛІТЕРАТУРА

1. Варібрус В. І. Товарознавство продовольчих товарів. / В. І. Варібрус, Ю. Т. Жук, В. А. Руш, - М.: Економіка, 1976. - 202 с.
2. Гончарова В. Н. Товарознавство харчових продуктів. / В. Н. Гончарова, Є. Я. Іолощапова - М.: Економіка, 1990, 345 с.
3. Хлібні та кондитерські товари (товарознавство). / Е.С. Гришко, А.Н. Заонегіна, С.В. Кузнєцова, І.Г. Прохорова, - М.: Економіка, 1975. - 215 с.

Твердохліб Х.

Науковий керівник – доц. Питуляк М.В.

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ В МЕЖАХ ГІДРОЛОГІЧНИХ ПЗТ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ

Гідрологічні природо-заповідні об’єкти Тернопільщини є складовою природо заповідного фонду. Вони виконують не тільки природоохоронну функцію, але і пізнавальну, культурно-естетичну, оздоровчу.

Серед завдань природоохоронної роботи на Тернопіллі одним із пріоритетних є територіальна охорона, що полягає у збереженні лісових, лучних та водних екосистем, які мають наукову, екологічну, соціальну, оздоровчу та ландшафтно-естетичну цінність.

Однією з найбільш вдалих форм гармонійного співіснування людини й природи у процесі туристично-рекреаційної діяльності є екотуризм. Він сприяє збереженню цілісності природного середовища, надходженню до місцевих бюджетів, є важливим чинником екологічного виховання та ефективним засобом попередження екологічних лих від антропогенного навантаження, що робить екотуризм актуальним. Але його популяризація пов’язана з багатьма труднощами, насамперед мотиваційними та організаційними. Запровадження екотуризму могло би сприяти збереженню природної та культурної спадщини (як ресурсного потенціалу розвитку туризму) та формуванню екологічної культури.

Метою дослідження є аналіз гідрологічних заповідних об’єктів з метою їх використання для рекреації і туризму.

Нами пропонується два маршрути екологічного туризму із залученням гідрологічних природо-заповідних об’єктів.

Маршрут 1. Серетський гідрологічний заказник – Чистилівський орнітологічний заказник – Семиківський гідрологічний заказник.

Серетські болота. Серетські болота - простягаються із північного заходу на південний схід біля 20 км та шириною до 3 км розташовані на північ від м. Тернополя в межах заплави р. Серет від с. Городище Зборівського району до с. Біла Тернопільського району та заплаві р.

Лопушанка від межі Городищенської сільської ради до її гирла.

Серетські болота є унікальними для Центральної Європи угіддями лісостепової торфоболотної області, типовими для водоболотних угідь Західного Лісостепу, що відіграють значну гідрологічну, біологічну та екологічну роль у басейні р. Серет.

Площа водозбору Серетських боліт становить 237 км^2, загальне падіння від с. Носівці Зборівського району до с. Біла Тернопільського району складає 17 метрів.

Термічний режим Серетських боліт характеризується континентальним типом річного ходу температури повітря. Середня температура найтеплішого місяця (липня) - 18...19°С, а найхолоднішого (січня) - 4,5...5,5°С. Для річного ходу характерна перевага опадів за теплий період (квітень - жовтень), коли випадає близько 74...75% річної норми (443 мм).

Болота за типами рослинності та середовищем існування поділяються на 5 частин: «Вільшанка», «Лози», «Івачівське болото і водойма», «Кобзарівське болото», «Лопушанське болото».

Серетські болота є середовищем існування рідкісних для Тернопільської області видів рослин-глечиків жовтих, вільхи сірої, латаття білого, бобівника трилистого.

Серетські болота є важливими місцями нересту, нагулу чи зимівлі, місцевих видів риб з невеликими популяціями - вугра річкового, рибця, яльця, в'язя, голованя, умбри, сома, інших, що мають визначальне місце для підтримання їх популяцій [6].

Болотиста долина р. Серет має надзвичайне, можна сказати виключне значення у відновленні та підтриманні рівня підземних вод. Ця вода забезпечує життєдіяльність не тільки ближніх сіл, вона є джерелом централізованого водопостачання міста Тернопіль, обласного центру з 230 тисячним населенням.

Семиківський гідрологічний заказник — гідрологічний заказник загальнодержавного значення. Розташований у межах заболоченої заплави річок Стрипи та Студенки (притока Стрипи), між селами Росохуватець Козівського району та СоснівТеребовлянського району Тернопільської області.

Створений відповідно до постанови РМ УРСР № 132 від 25 лютого 1980, постановою КМ України № 584 від 12 жовтня 1992заказник затверджений як об'єкт природно-заповідного фонду загальнодержавного значення. Перебуває у віданні ТзОВ «Незалежність» Козівського району (52 га), сільськогосподарських підприємств «Слава» (53) та «Стрипа» (50,4), Соснівської сільради (7,6) Теребовлянського району. Загальна площа 164 га.

Типові для західного лісостепу болота. Під охороною — низинні трав'янисті болота, де переважають очеретяні, осокові та очеретяно-осокові угрупування. Відіграють велику роль у живленні річки Стрипи, ґрунтових вод і як природний фільтр очищення забруднених вод. Середня глибина 2,5 м. Болота мають важливе водорегулююче значення [5].

Чистилівський орнітологічний заказник — орнітологічний заказник загальнодержавного значення в Україні. Розташований у межах заболоченої заплави річки Серет, між Пронятином (мікрорайон Тернополя) та селами Біла,Чистилів, Великий Глибочок і Плотича Тернопільського району Тернопільської області.

Площа — 321 га. Перебуває у віданні Чистилівської (26,1 га), Великоглибочецької (136,5 га), Плотицької (26,0 га), Білецької (18,6 га) сільських рад, ТОВ Україна (113,8 га).

Під охороною — водно-болотні угіддя в заплаві Серету — місце оселення багатьох видів водоплавних та водно-болотних птахів. Більша частина водоболотного масиву поросла очеретом звичайним, близько 100 га займає розріджені угруповання вільхи сірої (повнота 0,2—0,3), що росте на підвищеннях [6].

Прогалини між деревами зайняті переважно угрупованнями лепешняку великого з домішкою типової болотяної рослинності. На окремих ділянках зростають півники болотні, аїр, рогіз. Трапляються чернь білоока, гоголь, лунь польовий, вівсянка чорноголова, сорокопуд сірий, горностай — види, занесені до Червоної книги України.

Гніздяться кулики, качки, пірникози, чирки, чернь, мартини, горобині, з хижих — лунь очеретяний і боривітер, є багато інших видів птахів. Місце відпочинку гуски сірої під час її перельотів.

Маршрут 2. Джуринський водоспад – Русилівські водоспади – Сокілецькі водоспади – озерця Вікнини.

Джуринський водоспад. Недалеко від Дністра знаходиться один із найбільших та найкрасивіших водоспадів України – Червоногородський (Джуринський), де ріка Джурин з оглушливим ревом скидає свої води з висоти 16 метрів, розсипаючи їх вологим казковим маревом. Шум водоспаду чути ще здалеку - то важкий, густий, то дзвінкий.

Джуринський водоспад є найбільшим водоспадом рівнинної частини України (16 м). Але якщо судити не лише за висотою, а, що важливіше, за об'ємом падаючої води, то він лідер.

Варто сказати, що Джуринський водоспад штучний. Зараз це вже не помітно, та й походження його - чи то легенда, чи то правда. Припускають, що 400 років тому турки перегородили шлях річці Джурин, щоб мати доступ до замку по суші. Нове русло й утворило водоспад [6].

Русилівські водопади. Русилівські водопади це каскад водопадів на невеликому потоці, пам'ятник природи місцевого значення, розташовані у Тернопільської області. Загальна довжина Русилівському потоку - близько 3 км., на неї є 20 водопадів заввишки від 1,5 до 12 м. та завширшки 10-15 м., створюючи великий каскад заввишки близько 150 м. Подекуди над ущелиною нависають пористі гірські породи - вапнякові туфи. На них часто можна побачити відкладення листя, знайти кістки тварин, що жили тут у далекому минулому [4].

Сокілецькі водоспади — Гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення. Розташовані поблизу села Сокілець Бучацького району Тернопільської області, в кварталі 75, виділі 1 Язловецького лісництва ДП «Бучацьке лісове господарство», в межах лісового урочища «Язловець», у долині потічка, що починається із джерела в селі.

Оголошені об'єктом природно-заповідного фонду рішенням виконкому Тернопільської обласної ради № 131 від 14 березня 1977 року. Перебуває у віданні Тернопільського обласного управління лісового господарства. Площа — 1 га. Під охороною — каскад водоспадів, що мають наукову, естетичну і пізнавальну цінність [3].

Вікнини. Карстові озера розташовані на галявині посеред села Вікно .Вони бездонні й ніколи не замерзають. Поверхня води вкрита водоростями, тому на сонці колір змінюється від темно-синього до блакитного і фіолетового. Озера утворені підземними водами, що в кількох місцях прорвалися назовні могутніми джерелами. Вони живлять усі криниці у селі. Карстові озера не замерзають у найсильніші морози й світяться вночі. Спроби визначити глибину були безуспішними.

Колись на площі півтора гектара було п’ять карстових озер, оточених болотом. Після меліорації у 80-х роках минулого століття їх залишилося два. Місцеві жителі розповідають, що озера називають «вікнинами», адже вони сполучені між собою під землею. Саме їм завдячують і назвою села [2].

Основними напрямками розвитку туризму на заповідних територіях мають бути: регулювання кількості та якості потоку рекреантів; залучення нових територій у рекреаційну діяльність; облаштування та впорядкування екологічних маршрутів для покращення умов рекреантам та зменшення шкоди довкіллю та інше.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воробйова О.А. Екологічний туризм як чинник сталого розвитку природо-заповідних територій: [Електронний ресурс]. – Режим доступу http ecoj.dea.gov.ua/wp-content/uploads
2. Карстові озера на Тернопільщині ніколи не замерзають. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gazeta.ua/
3. Мережа природно заповідного фонду. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ecoternopil.gov.ua/
4. Русилівські водоспади. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://10ukraine.com.ua/
5. Семиківський заказник. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/
6. Черняк В.М. Унікальні перлини природи Тернопільщини / В.М. Черняк, Г.Б. Синиця, І.О. П’ятківський. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2014. — 512 с.